

EVROPSKA KOMISIJA
GENERALNI DIREKTORAT
Regionalna politika

SMERNICE ZA ODBOR COCOF

O OBRAVNAVANJU RETROAKTIVNE POMOČI EU V OBDOBJU 2007– 2013

IZJAVA O OMEJITVI ODGOVORNOSTI:

„Ta dokument so pripravile službe Komisije. Dokument na podlagi veljavne zakonodaje EU določa tehnična navodila, namenjena državnim organom, izvajalcem, upravičencem ali možnim upravičencem in drugim organom, za razlago in uporabo predpisov EU na področju spremljanja, nadziranja ali izvajanja kohezijske politike. V tem dokumentu službe Komisije pojasnjujejo in razlagajo navedene predpise, s čimer se bo olajšalo izvajanje operativnih programov in spodbujala dobra praksa. Vendar ta navodila ne vplivajo na razlage, ki jih podata Sodišče in Splošno sodišče, ali na razvijajočo se prakso odločanja Komisije.“

I. UVOD

1. Retroaktivna pomoč je pomoč EU, ki jo organ upravljanja dodeli projektu, za katerega so že nastali odhodki iz nacionalnih virov ali je že končan, še preden se uradno zaprosi za pomoč EU ali še pred njeno dodelitvijo (v nadaljnjem besedilu: retroaktivna pomoč EU).
2. Komisija ne podpira retroaktivne pomoči EU, saj so s tem povezana velika tveganja, ki so opisana v nadaljevanju. Namen teh smernic je določiti pravila, ki bi jih morali organi upravljanja zlasti upoštevati v primeru vključitve retroaktivnega financiranja projektov v operativne programe.
3. Retroaktivno pomoč EU je treba jasno razlikovati od primerov prijave dodatnih odhodkov, ki presegajo okvir programa, pri katerih je razvoj projektne strukture obsežnejši, kot je predvideno v finančnem okviru programa. V takih primerih¹ države članice že od začetka izberejo, razvijejo in izvajajo dodatne projekte zaradi izpolnjevanja zahtev operativnega programa. Službe Komisije so že večkrat spodbujale organe upravljanja, naj razmislijo o preseganju okvira programa, s čimer bi se povečala poraba sredstev iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada, ki v primerjavi z retroaktivnim financiranjem ne pomeni enake ravni tveganja in pomanjkljivosti.

II. STALIŠČE KOMISIJE O RETROAKTIVNI POMOČI EU

4. Čeprav ni izrecnih pravnih predpisov, ki bi prepovedovali retroaktivno pomoč EU, Komisija te prakse ne priporoča. Projekti, ki so retroaktivno izbrani za sofinanciranje, se pogosto začnejo ali so v celoti izvedeni brez neposredne povezave s cilji programa in s posebnimi pravnimi zahtevami za pridobitev pomoči EU. Zato pomenijo veliko tveganje za neskladnost z ustreznimi pravili Unije in nacionalnimi pravili. Države članice se morajo zavedati, da so s prijavo neupravičenih odhodkov Komisiji povezana velika tveganja in da bodo morda odgovorne za s tem povezane posledice.
5. Če se organi upravljanja odločijo za retroaktivno financiranje, morajo zagotoviti, da so projekti, ki so financirani iz skladov, skladni z določbami Pogodbe in aktov, ki so bili sprejeti v skladu z njo (člen 9(5) Uredbe (ES) št. 1083/2006), da so projekti za financiranje izbrani v skladu z merili, ki veljajo za operativni program, in da se v celotnem obdobju izvajanja upoštevajo veljavna pravila Unije in nacionalna pravila (člen 60(a) Uredbe (ES) št. 1083/2006). Organ upravljanja mora presoditi, ali ti projekti v celoti izpolnjujejo vse regulativne predpise, preden se odloči, da jim bo okviru operativnega programa zagotovil podporo.

III. TVEGANJA PRI RETROAKTIVNI POMOČI EU

6. Organ upravljanja ter v okviru njihovih pristojnosti tudi organ za potrjevanje in revizijski organ morajo preveriti, ali so pri retroaktivnem financiranju projektov upoštevana **vsa veljavna pravila**.
7. Zaradi narave retroaktivnega financiranja projektov bi ti organi morali biti zlasti pozorni na izpolnjevanje naslednjih pravil:

---

¹ To se običajno izvaja v povezavi z zagotavljanjem javnih storitev ali infrastrukture, pri katerih je povpraševanje po takih storitvah/blagu znano in kjer lahko nacionalne potrebe in naložbeni programi presežejo obseg programov, ki jih podpira EU.

(a) Pravila glede upravičenosti odhodkov:

- v skladu s členom 56(1) Uredbe (ES) št. 1083/2006 je začetni datum za upravičenost odhodkov v obdobju 2007–2013 datum predložitve operativnega programa Komisiji ali 1. januar 2007, kar koli je prej. Vsi odhodki, ki jih je plačal upravičenec pred začetnim datumom za upravičenost odhodkov, zato niso upravičeni;
- odhodki za projekte, ki so bili končani² pred začetnim datumom za upravičenost, niso upravičeni (člen 56(1) Uredbe (ES) št. 1083/2006);
- če se pri spremembi operativnega programa iz člena 33 Uredbe (ES) št. 1083/2006 doda nova kategorija izdatkov, kakor je opredeljena v tabeli 1 dela A Priloge II k Uredbi Komisije (ES) št. 1828/2006, je vsak odhodek, ki spada v to kategorijo, upravičen od datuma, ko Komisija prejme zahtevo o spremembi operativnega programa.

(b) Izbirna merila, ki jih določi nadzorni odbor:

- Odhodek je upravičen, samo če je nastal zaradi projekta, o katerem je odločil organ upravljanja zadevnega operativnega programa ali programa v njegovi pristojnosti, in v skladu z merili, ki jih določi nadzorni odbor. Organ upravljanja mora zagotoviti, da je projekt izbran v skladu z veljavnimi izbirnimi merili. Praviloma se uporabljajo izbirna merila, ki veljajo v obdobju, ko je bila za projekt odobrena pomoč EU.

(c) Pravila Unije in nacionalna pravila, zlasti ko gre za upoštevanje:

- i. pravil o javnih naročilih,
- ii. pravil o državni pomoči, vključno s spodbujevalnim učinkom pomoči;
- iii. okoljskih predpisov, pravil o nediskriminaciji, vključno z načeli dostopnosti in enakosti spolov;
- iv. pravil o informiranju in obveščanju javnosti;
- v. zahtev glede dostopnosti dokumentov: obveznosti hranjenja dokumentov za obdobje 3 let po zaključku operativnega programa v skladu s členom 90 Uredbe (ES) št. 1083/2006;
- vi. pravil o projektih, ki ustvarjajo prihodek (člen 55 Uredbe (ES) št. 1083/2006);
- vii. pravil o trajanju projektov (člen 57 Uredbe (ES) št. 1083/2006);
- viii. nacionalnih pravnih aktov ali strateških/programskih dokumentov (NSRO, posebne določbe programa), ki določajo posebne pogoje za pomoč EU;

---

² Zaključeni projekti so opredeljeni v členu 88(1) Uredbe (ES) št. 1083/2006 ter navodilih za COCOF o delnem zaključku (COCOF 08/0043/03-EN, str. 3):

„V skladu s členom 88(1) Uredbe (ES) št. 1083/2006, kakor je bila spremenjena (...), se šteje, da je operacija zaključena, ko so bile aktivnosti v okviru slednje dejansko izvedene in za katere so bili vsi izdatki upravičencev in ustrezen javni prispevek plačani.“

Projekt se zato šteje kot zaključen, če so izpolnjeni naslednji trije kumulativni pogoji:

- dejavnosti so bile dejansko izvedene (za dokončanje projekta niso potrebne nadaljnje dejavnosti);
- vsi izdatki upravičencev so bili plačani (upravičenec je poravnal vse izdatke);
- upravičencu je bil izplačan javni prispevek (ni drugih javnih prispevkov, ki bi jih bilo treba plačati upravičencu).“

- ix. določb člena 13(2) Uredbe (ES) št. 1828/2006, ki določa, da mora biti v vsakem trenutku mogoče dokazati, da ni prišlo do dvojnega financiranja³.

Posebne pogoje za pomoč EU glede informiranja in obveščanja javnosti je treba upoštevati od dneva izbire projekta, ki mu bo dodeljena pomoč EU.

(d) Postopki za finančno poslovanje in nadzor, vključno s potrebo po skladnosti

z:

- i. zahtevami po revizijski sledi;
- ii. členom 60(b) Uredbe (ES) št. 1083/2006 in členi od 13 do 17 Uredbe (ES) št. 1828/2006 o preverjanju prijavljenih odhodkov, ki ga izvaja organ upravljanja, vključno s pregledi na kraju samem;
- iii. členom 62 Uredbe (ES) št. 1083/2006 o neodvisni reviziji.

Organ upravljanja mora zagotoviti, da so upoštevani vsi regulativni predpisi in pogoji za retroaktivno sofinanciranje projektov in da so upravičenci (in po potrebi končni prejemniki) obveščeni o dodelitvi pomoči EU, takoj ko je izbran zadevni projekt. Zadevni projekt ne bi smeli biti obravnavan v zvezi z dodelitvijo pomoči EU, če organ upravljanja ni predhodno natančno preveril skladnosti z navedenimi predpisi. Organ upravljanja mora zagotoviti ustrezno preverjanje upravljanja zadevnih projektov, pri čemer mora upoštevati posebna tveganja, povezana z njimi. Zato lahko organ upravljanja kot primer dobre prakse odloči, da bo tesno sodeloval z nacionalnimi revizijskimi organi pri spremljanju retroaktivnega financiranja projektov, zagotovil njihovo lažje prepoznavanje in izrecno obvestil revizijski organ o njihovem obstoju in obsegu.

Organ za potrjevanje mora pred potrditvijo odhodkov, povezanih s temi projekti, Komisiji v skladu s členom 61(b)(ii) Uredbe (ES) št. 1083/2006 preveriti, ali so prijavljeni odhodki v skladu z veljavnimi pravili Unije in nacionalnimi pravili in ali so nastali zaradi projektov, ki so bili izbrani za financiranje v skladu z merili, ki veljajo za program, ter v skladu s pravili Unije in nacionalnimi pravili.

Komisija bo vsak projekt, ki ne izpolnjuje veljavnih pravil, obravnavala kot nepravilen in ustrezno nadaljevala s finančnimi popravki.

---

³ V skladu s členom 13(2) vključujejo preverjanja, ki jih izvaja organ upravljanja, postopke za preprečitev dvojnega financiranja odhodkov iz drugih programov Skupnosti ali nacionalnih programov ter iz drugih programskih obdobj. Na podlagi preteklih izkušenj se je pokazalo, da je bil v nekaterih primerih projekt, ki se je začel v okviru nacionalnega sistema/programa, izbran za pomoč EU, hkrati pa se je še naprej financiral iz nacionalnega sistema/programa. Organi upravljanja morajo zato zagotoviti, da se isti odhodek za isti projekt ne potrdi in povrne dvakrat, enkrat v okviru nacionalnega/regionalnega sistema in drugič v okviru strukturnih skladov/Kohezijskega sklada.